

OA.0007.1. 65.2019

Uchwała Nr XX/129/2019
Rady Miasta Łańcuta
z dnia 4 grudnia 2019 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.) w związku z art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277) Rada Miasta Łańcuta, uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok dla Miasta Łańcuta, w brzmieniu jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Łańcuta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2020 roku.

PRZEWODNICZĄCY RADY

M. Rzeszółko
Mirosław Rzeszółko

Załącznik
do Uchwały Nr XX/129/2019
Rady Miasta Łańcuta
z dnia 4 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2020 ROK**

MIASTO ŁAŃCUT

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	4
II.1.	SKALA ZJAWISKA W KRAJU	4
II.2.	SKALA ZJAWISKA W ŁAŃCUCIE	6
II.3.	SPOŻYWANIE ALKOHOLU WŚRÓD DZICI I MŁODZIEŻY	12
II.4.	PRZEMOC W ŚRODOWISKU LOKALNYM	13
III.	RYNEK ALKOHOLOWY MIASTA ŁAŃCUTA	16
IV.	ZASOBY DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I POMOCOWEJ	18
V.	CEL OGÓLNY.....	18
VI.	CELE STRATEGICZNE	18
VII.	ZADANIA, CELE SZCZEGÓŁOWE, FORMY REALIZACJI I WSKAŹNIKI PROGRAMU NA 2020 ROK	18
1.	ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH	18
2.	UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ	20
3.	PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	21
4.	WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH	22
5.	PRZECIWDZIAŁANIE NARUSZENIOM PRZEPISÓW PRAWNYCH W ZWIĄZKU ZE SPRZEDAŻĄ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH	24
VIII.	SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	25
IX.	ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE ...	25
X.	ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŁAŃCUCIE ...	25
XI.	KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU	26

I. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 zwany dalej Programem, jest dokumentem wyznaczającym cele i sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie miasta Łańcuta.

Jest wyrazem dążenia samorządu lokalnego do stwarzania warunków sprzyjających zachowaniu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Łańcuta, właściwego wychowania młodego pokolenia oraz zachowania ładu i porządku publicznego.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które dostosowane są do lokalnych potrzeb i celów.

Zaplanowane do realizacji w przyszłym roku zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, są ściśle skorelowane z zadaniami wynikającymi z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Łańcuta na lata 2014-2020 i nawiązują do celów określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020. Ponadto, nawiązują do celów operacyjnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, gdzie celem strategicznym jest wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Program został opracowany przez Zespół powołany Zarządzeniem Nr 206/2019 Burmistrza Miasta Łańcuta z dnia 6 listopada 2019 r., zgodnie z wytycznymi Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w oparciu o diagnozę problemów społecznych dla miasta Łańcuta oraz informacje z łańcuckich instytucji (MOPS, Poradnia Leczenia Uzależnień, Policja).

Realizacja Programu, będzie koordynowana przez Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia Urzędu Miasta Łańcuta, przy ścisłej współpracy z różnymi podmiotami, począwszy od placówek oświatowo-wychowawczych, poprzez pomoc społeczną, służbę zdrowia, instytucje strzegące porządku publicznego i przestrzegania prawa, aż do organizacji pozarządowych, które to poprzez swoje doświadczenie i zaangażowanie stanowią integralną część systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym ,
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- 6) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
- 8) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Alkohol znany był przed wieloma tysiącami lat. Dowodzą tego najstarsze dokumenty z epoki neolitu czy nawet paleolitu. Na przestrzeni dziejów spełniał głównie cztery podstawowe funkcje:

- fizjologiczne: odżywcze, trawienne, energetyczne, przeciwbólowe,
- psychologiczne: usuwające lęki, rozładowujące napięcia, dodające odwagi, pobudzające wiarę w siebie i w odniesienie sukcesu,
- ekonomiczne: zapewniające równowagę rynkową, stanowiące źródła dochodów państwa jak i sposób uzależnienia gospodarczego,
- polityczne: alkohol może być instrumentem władzy, służyć do walki politycznej, być metodą manipulowania społecznościami i narodami, środkiem niszczenia przeciwników politycznych.

W różnych okresach historii powyższe funkcje alkoholu wybijały się na plan pierwszy. W społeczeństwach pierwotnych alkohol pełnił głównie role fizjologiczne i społeczne, w czasach nowożytnych – ekonomiczne i polityczne.

Obecnie alkohol jest jedną z najpopularniejszych substancji psychoaktywnych.

Europa jako kontynent wykazuje najwyższe na świecie spożycie alkoholu na głowę. W państwach członkowskich Unii Europejskiej ocenia się, że obciążenie chorobami i szkody związane alkoholem wynoszą ok. 8 do 10 %. Z tego powodu, walka ze szkodliwym i niebezpiecznym spożywaniem alkoholu jest priorytetem zdrowia publicznego w wielu państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Nadużywanie napojów alkoholowych prowadzi często do choroby zwanej alkoholizmem, z którą w szerszym znaczeniu łączą się ujemne skutki nie tylko dla jednostki ale również społeczeństwa.

Negatywne konsekwencje spożywania alkoholu dotyczą nie tylko osób uzależnionych, ale również spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie. Osoby takie nie mają objawów pozwalających zdiagnozować uzależnienie. Piją za dużo, za często, w nieodpowiednich okolicznościach. Ich styl picia powoduje szkody zdrowotne, psychologiczne i społeczne.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie, które nie jest chorobą lecz efektem przystosowania się do sytuacji problemowej.

Do szkód społecznych można zaliczyć m. in. zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, bezrobocie i ubóstwo. Szczególnie dotkliwe są szkody w sferze psychologicznej i emocjonalnej dotyczące przede wszystkim rodzin, a zwłaszcza dzieci.

II. 1. SKALA ZJAWISKA W KRAJU

1. Obserwując na przestrzeni lat poziom spożycia alkoholu w Polsce, dostrzegamy jego wzrost. Analizując roczne statystyczne spożycie napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100 procentowy alkohol na przełomie dwudziestu pięciu lat wynika, że z niewielkimi wahaniami ciągle rośnie. Od roku 1993 roku (6,52 litry na 1 mieszkańca) do roku 2018 (9,55 litry na 1 mieszkańca) zwiększyło się o ponad 46 procent. Dane dotyczące wielkości spożycia alkoholu w Polsce pochodzą ze statystyk dotyczących rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych. Nie uwzględniają przypadków pochodzenia alkoholu z nielegalnych źródeł obrotu handlowego (przemytu) oraz wyprodukowanego w warunkach

domowych (np. wina, nalewki). Dlatego też rozmiary średniej konsumpcji na jednego mieszkańca są najprawdopodobniej jeszcze wyższe.

2. Wielkość i struktura spożycia alkoholu w Polsce:

1) Spożycie 100% alkoholu na 1 mieszkańca (w litrach)

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
litry	6,52	6,63	6,46	6,49	7,08	7,02	7,04	7,12	6,63	6,93	7,86	8,28	7,97

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
8,79	9,21	9,58	9,06	9,02	9,25	9,16	9,67	9,40	9,41	9,37	9,45	9,55

źródło: PARPA

Struktura spożycia alkoholu na jednego mieszkańca Polski w rozbięciu na trzy rodzaje alkoholu tj. wódkę, wino i piwo przedstawia się następująco:

3) Spożycie w litach na 1 mieszkańca w latach 2005-2018

alkohole	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
wyroby spirytusowe	2,5	2,7	3,0	3,4	3,2	3,2	3,3	3,0	3,6	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3
wino i miody pitne	1,03	1,09	1,07	0,98	0,84	0,84	0,77	0,71	0,67	0,76	0,76	0,70	0,73	0,72
piwo	4,44	5,0	5,14	5,19	5,02	4,98	5,19	5,46	5,37	5,44	5,45	5,47	5,42	5,53

Obliczenia PARPA na podstawie danych GUS

II. 2. SKALA ZJAWISKA W ŁAŃCUCIE

1. Miasto Łańcut jest gminą miejską położoną w południowo-wschodniej części Polski, w centralnej części województwa podkarpackiego, w granicach powiatu łańcuckiego. Powierzchnia miasta wynosi 1942 ha, zaś liczba ludności 17777 mieszkańców (stan na 15.11.2019 r.). Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych większość pijących spożywa alkohol w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich jak i osób z ich otoczenia np. rodziny. Jednak jest grupa Polaków która spożywa alkohol w sposób problemowy. Posługując się wskaźnikami polskich badań społecznych można oszacować grupę mieszkańców, u której występują różne kategorie problemów alkoholowych. Dorośli mieszkańcy Łańcuta (stan na 15.11.2019 r.) to 14 454 osób, zaś niepełnoletni to 3323 osób. Szacunkowo liczba osób z problemami alkoholowymi przedstawia się następująco:

Dane szacunkowe opracowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		Miasto Łańcut – 17 777 (stan na dzień 15.11.2019r.)
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	356
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice, dzieci, rodzeństwo, dziadkowie)	ok. 4% populacji	711
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	711
Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	889- 1244
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	474

2. Przeprowadzona diagnoza w zakresie spożywania alkoholu przedstawia nam skalę zjawiska i problemów w tym zakresie. W badaniu przeprowadzonym w mieście Łańcutcie w październiku 2013 roku udział wzięło 104 osób (58 kobiet i 46 mężczyzn). Badana grupa kobiet miała wykształcenie: wyższe 53,4%, średnie 37,9%, oraz 8,6% zawodowe. Wśród badanych mężczyzn przeważało wykształcenie średnie (56,5%) oraz wyższe (34,8%).

Ponadto 6,5% badanych mężczyzn miało wykształcenie zawodowe, a 2,2% badanych mężczyzn – wykształcenie podstawowe. Średnia wieku respondentów wynosiła 35,8 lat. Zapytana grupa badanych udzieliła odpowiedzi w następującym zakresie:

1) Ocena ważności problemów społecznych w Łańcucie.

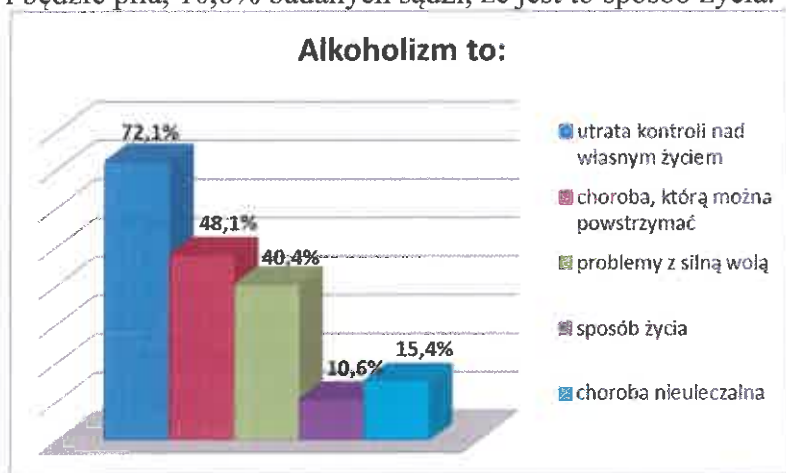
W Łańcucie problem alkoholizmu pojawia się na trzecim miejscu ważnych problemów społecznych.

Problemy społeczne	Bardzo poważny	Poważny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	52,9%	34,6%	11,5%	1%	-
Zubożenie społeczeństwa	21,1%	31,7%	37,5%	9,6%	-
Alkoholizm	10,6%	41,3%	39,4%	8,7%	-
Zanieczyszczenie środowiska	10,6%	15,4%	48,1%	24%	1,9%
Problemy mieszkaniowe	9,7%	20,4%	40,8%	25,2%	3,9%
Kryzys rodzinny	8,7%	18,3%	57,7%	14,4%	1%
Kryzys norm moralnych	6,7%	20,2%	46,2%	23,1%	3,8%
Narkomania	3,9%	9,7%	35,9%	37,9%	12,6%
Wzrost przestępczości	1,9%	12,5%	44,2%	34,6%	6,7%
HIV/AIDS	-	3,8%	13,5%	51,9%	30,8%

2) Definicja alkoholizmu w pojęciu mieszkańców.

Alkoholizm z medycznego punktu widzenia jest chorobą, z którą należy walczyć poprzez specjalistyczną pomoc oraz wsparcie najbliższych.

Ankietowani mieli możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi. Najwięcej badanych wskazuje na utratę kontroli nad własnym życiem (72,1%), chorobę, którą można powstrzymać (48,1%) oraz problemy z silną wolą (40,4%). Takie podejście wskazuje na dużą świadomość i znajomość tematu oraz jest wyrazem empatii i zrozumienia problemu. 15,4% badanych mówi o alkoholizmie jako o chorobie nieuleczalnej, a alkoholika utożsamia z osobą, która pije i będzie piła, 10,6% badanych sądzi, że jest to sposób życia.

3) Opinia mieszkańców w zakresie skali alkoholizmu

Respondenci następująco odpowiedzieli na temat spożywania alkoholu przez mieszkańców na przestrzeni ostatnich 10 lat :

Więcej niż połowa respondentów uważa, że spożycie alkoholu w Łańcucie wzrosło (54,5%), 38,5% nie widzi zmiany od 10 lat, zaś 6,7% uważa, że zmalało.

4) Przyczyny sięgania po alkohol

W odpowiedziach respondentów dominowały dwa powody: chęć „zapicia” problemów i smutków (78,8%) oraz chęć wyluzowania się (52,9%). Kolejnym powodem była presja ze strony znajomych (36,5%) oraz brak możliwości alternatywnego spędzania wolnego czasu (23,1%), zaś 7,7% respondentów nie miało zdania na ten temat.

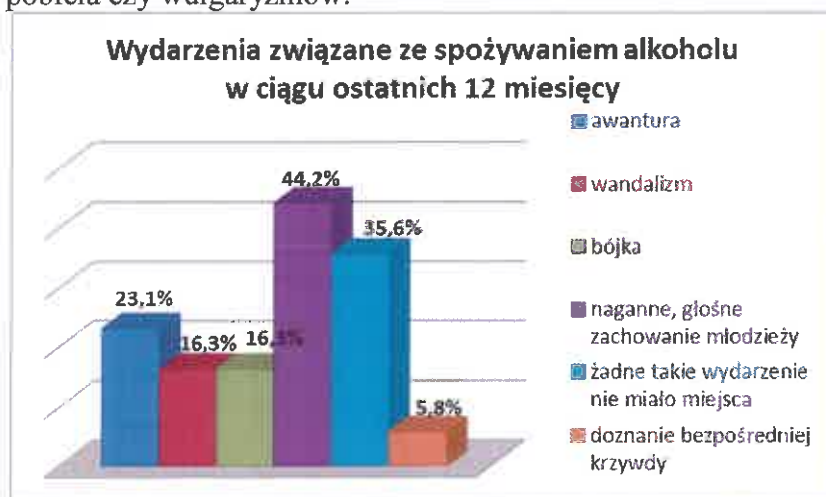
5) Częstotliwość spożywania alkoholu

48,3% badanych kobiet oraz 37% badanych mężczyzn w Łańcucie pije alkohol okazjonalnie (od czasu do czasu), 17,2% badanych kobiet oraz 17,4% badanych mężczyzn nie pije alkoholu w ogóle. Ponadto 15,5% badanych kobiet oraz 6,5% badanych mężczyzn pije alkohol średnio raz w miesiącu, 19% badanych kobiet oraz 26,1% badanych mężczyzn – kilka razy w miesiącu, 6,5% badanych mężczyzn spożywa napoje alkoholowe więcej niż raz w tygodniu, 6,5% badanych mężczyzn spożywa alkohol prawie codziennie. Poniższy wykres przedstawia zbiorcze wyniki.

6) Negatywne następstwa związane ze spożywaniem alkoholu

Zjawisko nadmiernego spożywania alkoholu może być powiązane z agresywnym zachowaniem i pojawiać się w życiu publicznym w postaci bójek, awantur, pobic czy wulgaryzmów. Zapytani respondenci odpowiadali czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy od badania doświadczyli lub byli świadkami jakiegoś nieprzyjemnego przeżycia. Ponad jedna trzecia badanych nie była świadkiem ani uczestnikiem takich wydarzeń, natomiast nieco mniej niż połowa respondentów doświadczyła lub była świadkiem głośnego i naganego zachowania młodzieży, kolejno 23,1% osób doświadczyło awantury, 16,3% osób - wandalizmu, 16,3% osób bójki i 5,8% osób - bezpośredniej krzywdy w postaci kradzieży, pobicia czy wulgaryzmów.

Najwięcej nieprzyjemnych doświadczeń respondenci mieli z awanturującymi się osobami oraz młodzieżą zachowującą się niestosownie pod wpływem alkoholu. Problemem jest nie tylko spożywanie alkoholu przez młodzież, ale również naganne zachowanie młodych ludzi. Życie publiczne w Łąncucie jest naznaczone przez stosunkowo dużą liczbę wydarzeń prowokowanych przez osoby, które nadużyły alkoholu.

Diagnoza problemów alkoholowych mieszkańców Łąncuta, dla potrzeb opracowania niniejszego Programu zawiera także informacje własne zebrane przez Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia od takich podmiotów jak: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Leczenia Uzależnień, Komenda Powiatowa Policji oraz Izba Wytrzeźwień w Rzeszowie.

3. Na podstawie danych Poradni Leczenia Uzależnień w Łańcucie, liczba mieszkańców Łańcuta leczonych z powodu uzależnienia alkoholowego przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 15.11. 2019 r.)
Liczba leczonych - ogółem	126	90	114	113	97	123	106	78	88	104
Liczba osób leczących się w Poradni po raz pierwszy	92	38	32	52	36	brak danych	36	32	39	51
Liczba osób uczestniczących w programie terapeutycznym	54	36	42	56	37	68	37	56	65	72
Liczba osób, które ukończyły terapię	24	9	10	23	11	11	14	18	17	28

4. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łańcucie, w ramach swojej działalności przyjmuje zgłoszenia w sprawie leczenia osób uzależnionych od alkoholu. Na tej podstawie wszczynane jest postępowanie, w ramach którego prowadzone są rozmowy motywujące do leczenia, badanie biegłych sądowych: psychiatry i psychologa, monitoring oraz kontrola leczenia, a w ostateczności kierowanie spraw do sądu w celu orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego ambulatoryjnego z nadzorem kuratora lub stacjonarnego (zamkniętego).

Na przełomie lat 2010-2019 powyższą procedurą objęto następującą ilość osób zamieszkałych na terenie Łańcuta:

Wyszczególnienie / Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 21.11. 2019r)
Ilość wezwań na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia	83	69	96	96	104	126	124	125	103	113
Ilość skierowań na badania do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	19	13	27	238	21	34	34	34	25	37
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego	18	4	12	20	18	20	18	30	14	14

5. Osoby będące w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorznięcia w miejscu publicznym lub zakładzie pracy, albo znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu i zdrowiu lub innym osobom, są czasowo izolowane w izbie

wytrzeźwień. W takich sytuacjach funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Łąncucie odwożą osoby nietrzeźwe z terenu miasta Łącuta do Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie lub po przebadaniu przez lekarza w Centrum Medycznym w Łąncucie i przy braku przeciwwskazań lekarskich, izolowani są w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych (PdOZ), znajdujących się w siedzibie Komendy Powiatowej Policji w Łąncucie.

1) Ilość osób z terenu miasta Łącuta przebywających w Izbie Wytrzeźwień w latach 2010-2019 oraz w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych Komendy Powiatowej Policji w Łąncucie.

Wyszczególnienie Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 15.11. 2019r)
Ogółem	99	118	102	108	120	131	96	66	85	61
w tym:										
➤ mieszkańcy Łącuta	56	65	66	62	50			32	54	34
➤ osoby z innych gmin	20	24	19	32	26			26	28	16
➤ bezdomni	16	12	17	14	23	16		8	3	0
➤ brak danych	7	17	0	0	0	115	96	0	0	11
							(+ 117 PdOZ z całego powiatu)	(+ 58 PdOZ z terenu miasta)	(+ 59 PdOZ z terenu miasta)	(+ 44 PdOZ z terenu miasta)

2) Zestawienie kosztów, które poniosło Miasto Łącut z tytułu opłat za nietrzeźwe osoby dowieszone do Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie, za lata 2010-2019.

Wyszczególnienie Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 22.10. 2019 r.)
kwota w zł	16 673	23 964	17 257	19 645	22 977	26 709	16 433	13 253	21 532	16 596
Liczba osób	72	101	78	83	94	107	66	53	81	61
w tym:										
mieszkańcy Łącuta	40	65	54	48	51	61	28	26	49	34
bezdomni	15	12	17	12	18	17	12	7	7	11
mieszkańcy innych gmin	17	24	7	23	25	29	26	20	25	16

6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łąncucie realizuje zadania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać. Wśród łącuckich rodzin objętych pomocą społeczną są te, u których zdefiniowanym powodem wsparcia jest uzależnienie lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Osoby uzależnione oraz członkowie rodzin, w których występuje problem alkoholowy często doświadczają niedostatku materialnego, z powodu bezrobocia, utraty zdolności do pracy, niskich wynagrodzeń czy też dużych wydatków na

alkohol. Najczęstszymi formami pomocy świadczonej przez MOPS są zasiłki stałe, okresowe, celowe, zakup opału, opłacanie dzieciom obiadów w szkołach.

Rodziny korzystające z pomocy MOPS w Łąncucie

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Rok									
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS	535	451	493	471	457	368	417	397	348
Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny	40	45	46	36	40	42	42	48	42
Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym w zł	97785	86121	90438	80590	115086	128384	139406	178663	168926

II. 3. SPOŻYWANIE ALKOHOLU WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY

Niepokojącym zjawiskiem społecznym jest spożywanie alkoholu przez młodzież. Alkoholizowanie nieletnich zakłóca ich proces rozwojowy, upośledza czynności poznawcze - koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej, a w konsekwencji powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia.

W przeprowadzonym lokalnym badaniu w 2013 roku wzięło udział 897 uczniów. W szkołach podstawowych przebadano 170 uczniów (83 dziewczynki i 87 chłopców), w szkołach gimnazjalnych 273 uczniów (125 dziewczyn i 148 chłopców), a w szkołach ponadgimnazjalnych 454 uczniów (229 dziewczyn i 225 chłopców). Średnia wieku w szkołach podstawowych wyniosła 12 lat, w gimnazjach – 14,6 lat, zaś w szkołach ponadgimnazjalnych – 17 lat.

1) Nasilenie określonych problemów społecznych w poszczególnych grupach wiekowych.

Problem społeczny	Szkoły Podstawowe		Gimnazjum		Szkoły Ponadgimnazjalne	
	N	%	N	%	N	%
Picie alkoholu	4	2,4	65	23,9	264	58,1
Palenie papierosów	4	2,4	51	18,8	173	38,4
Używanie narkotyków	0	0	10	3,7	48	10,6
Używanie dopalaczy	0	0	7	2,6	28	6,2

N – ilość osób, które przynajmniej raz użyły środków psychoaktywnych oraz papierosów

Z otrzymanych danych wynika, że wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po wybrane rodzaje substancji psychoaktywnych. Do wypicia alkoholu przynajmniej raz

w życiu przyznaje się 2,4% uczniów szkół podstawowych, 23,9% gimnazjalistów oraz 58,1% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2) Przyczyny sięgania po alkohol

Jako najczęstszą przyczynę spożywania alkoholu uczniowie szkół podstawowych podawali presję rówieśniczą, chęć zaimponowania oraz obawę przed odrzuceniem. Uczniowie ze starszych grup wiekowych wskazywali często na okazje towarzyskie jako powód sięgania po alkohol. Jest to zgodne z polską obyczajowością, według której spotkania rodzinne i towarzyskie powinny odbywać się przy napojach alkoholowych. Uczniowie szkół gimnazjalnych, oprócz okazji towarzyskich, wskazywali również często chęć zaimponowania, presję rówieśniczą oraz obawę przed odrzuceniem. Dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyczyną sięgania po alkohol również często była presja rówieśnicza, chęć zapicia problemów i smutków oraz chęć zaimponowania. Wraz z wiekiem rośnie odsetek badanych, którzy spożywają alkohol z braku możliwości bardziej atrakcyjnego spędzania wolnego czasu.

4) Okoliczności pierwszego spożycia alkoholu (procent odnosi się do uczniów, którzy deklarowali spożycie alkoholu).

Badani młodzi mieszkańcy Łańcuta najczęściej swój pierwszy kontakt z alkoholem mieli podczas wakacji oraz w czasie wolnym. Szczegółowe zestawienie wyników znajduje się w tabeli.

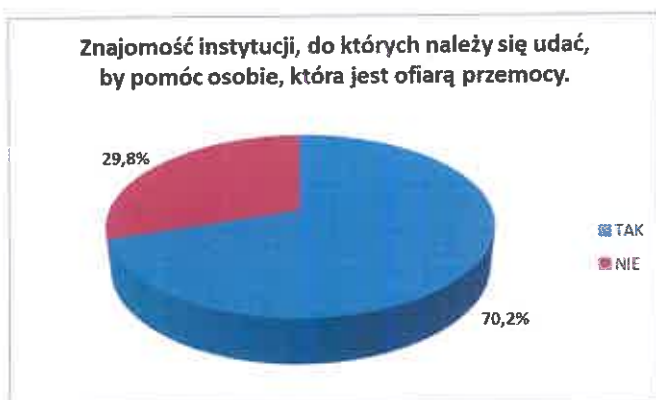
W jakiej sytuacji po raz pierwszy miałeś kontakt z alkoholem?	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
W szkole	33,3%	3,4%	4,4%
W czasie wolnym	-	17,2%	22,2%
Na dyskotecze/w pubie	-	5,2%	24,6%
Na wakacjach	33,3%	46,6%	38,5%
W domu	33,3%	20,7%	3,2%
W innej sytuacji	-	6,9%	7,1%

II. 4. PRZEMOC W ŚRODOWISKU LOKALNYM

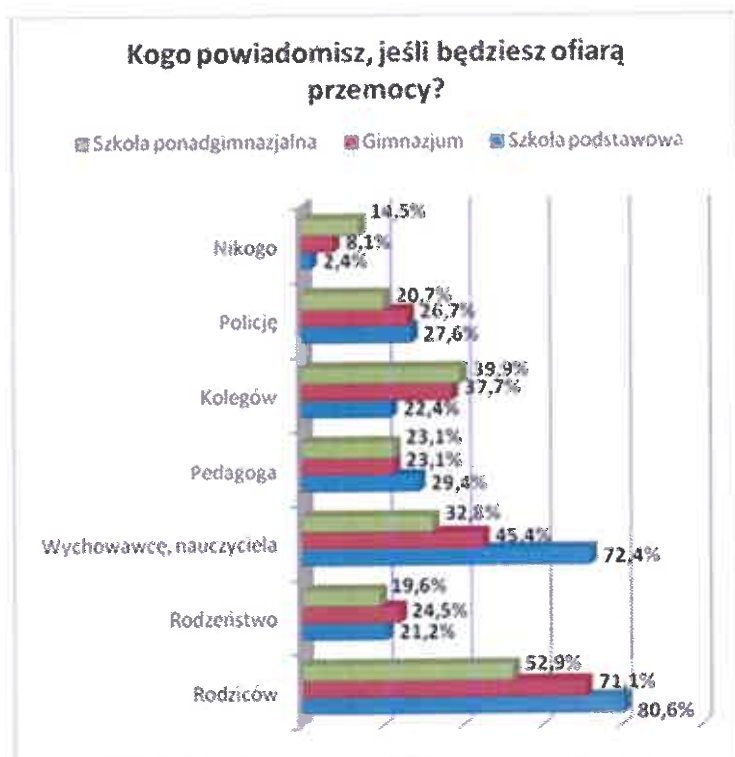
Przemoc w rodzinie definiowana jest jako zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające jego prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Często przy problemie alkoholowym spotykamy się z występującą przemocą w rodzinie. Osoby stosujące przemoc w większości przypadków dopuszczają się czynów zabronionych będąc pod wpływem alkoholu. Zdiagnozowanie występowania zjawiska przemocy w środowisku lokalnym jest dość trudne. Często bowiem ofiary agresji nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi racjonalizacją, usprawiedliwianiem sprawców, obwinianiem siebie. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności.

1) Wiedza mieszkańców Łańcuta w zakresie możliwości otrzymania pomocy

Dorośli respondenci wiedzą, gdzie należy się zgłosić, do kogo udać, jeśli mają wiadomość o osobie, która jest ofiarą przemocy. Ponad dwie trzecie badanych posiada taką wiedzę na temat instytucji gdzie należy zwrócić się z problemem przemocy, pozostałe 29,8% należałoby poddać edukacji w tej kwestii. 76,1% badanych mężczyzn oraz 65,5% badanych kobiet przyznało, że posiadają taką wiedzę.

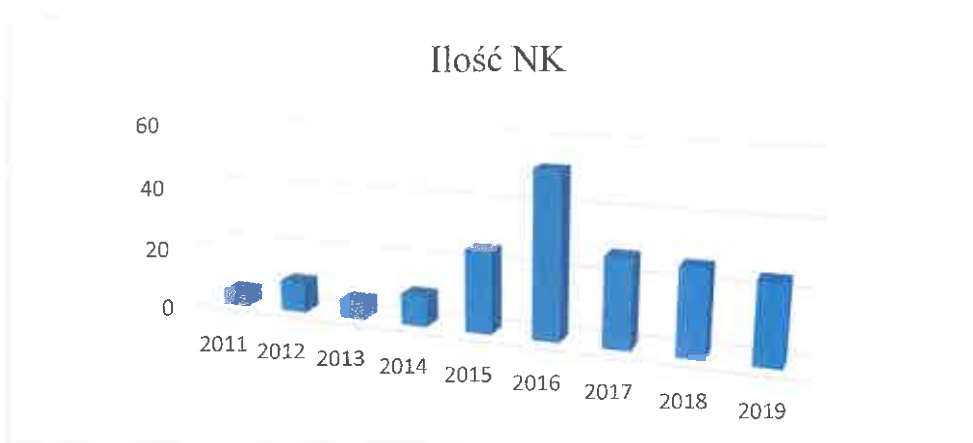

Natomiast młode pokolenie w przypadku zagrożenia zwróciłoby się o pomoc do rodziców (80,6% uczniów szkół podstawowych, 71,1% gimnazjalistów, 52,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Młodszy badani uczniowie wskazywali często wychowawcę, nauczyciela (72,4% uczniów szkół podstawowych, 45,4% gimnazjalistów, 32,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Wraz z wiekiem badani coraz częściej deklarowali chęć zwrócenia się do kolegów (22,4% uczniów szkół podstawowych, 37,7% gimnazjalistów oraz 39,9% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Warto zaznaczyć, że wśród badanych młodych mieszkańców Łańcuta były też osoby, które nie powiadomiłyby nikogo o przemocy. Odpowiedziało w ten sposób 2,4% uczniów szkół podstawowych, 8,1% gimnazjalistów oraz 14,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

2) Procedura „Niebieskiej Karty”

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Łańcutie od 2011 roku podejmuje działania interwencyjno-pomocowe wobec osób uwikłanych w przemoc w rodzinie. Polegają one na skoordynowaniu działań przedstawicieli takich służb jak policja, ośrodek pomocy społecznej, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych, szkoła, kurator sądowy oraz służba zdrowia.

Wyszczególnienie / Rok	2011 (lipiec- grudzień 2011r.)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (do 15.11 2019 r.)
Liczba wszczętych postępowań procedury „Niebieska Karta”	5	10	6	10	26	43	28	27	25

Powyzsza tabela wskazuje na rosnącą tendencję wszczynania procedury „Niebieskiej Karty” do roku 2016, a obecnie (lata 2017-2019) ustabilizowała się. Procedura NK jest dowodem na zwiększoną świadomość łańcuckiego społeczeństwa do zgłaszania problemu przemocy w rodzinie, a także wzrostu skuteczności działań i zaufania do różnych służb wchodzących w skład Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łańcutie.

III. RYNEK ALKOHOLOWY MIASTA ŁAŃCUTA

1. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi definiuje napój alkoholowy jako produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu.
2. Sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Łańcuta reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz następujące przepisy prawa miejscowego:

- Uchwała Nr XLV/305/2018 Rady Miasta Łańcuta z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Łańcuta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, która ustala miejsca sprzedaży detalicznej i gastronomicznej napojów alkoholowych z uwzględnieniem zachowania odpowiedniej odległości od obiektów chronionych m.in. szkół, przedszkoli, kościołów.
- Uchwała Nr XLV/304/2018 Rady Miasta Łańcuta z dnia 30 sierpnia 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta Łańcuta - ustalająca limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu oraz limit zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych ustalono:

- na napoje do 4,5% zawartości alkoholu i piwo w ilości 50 zezwoleń w detalu i 30 zezwoleń w gastronomii (łącznie 80 na piwo)
- na napoje powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu w ilości: 35 zezwoleń w detalu i 20 zezwoleń w gastronomii (łącznie 55 na wino)
- na napoje powyżej 18% zawartości alkoholu w ilości : 40 zezwoleń w detalu i 20 zezwoleń w gastronomii (łącznie 60 na wódkę).

3. Dane statystyczne dotyczące ilości punktów, ilości wydanych zezwoleń oraz wartości sprzedaży napojów alkoholowych miasta Łańcuta.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych_w latach 2010-2019 – ogółem

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (15.11.2019)
Rok										
Punkty z alkoholem	74	73	69	75	66	60	65	61	59	58

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych w latach 2010-2019

Rodzaj zezwolenia	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (stan na 15.11.2019.)
Rok										
piwo	73	72	69	72	66	67	61	60	58	57

wino	35	37	36	36	38	41	39	38	39	40
wódka	38	40	38	42	42	47	43	43	44	43
razem	146	149	143	150	146	155	143	141	141	140

3. Wartość alkoholu sprzedanego w latach 2011-2018 na terenie Miasta Łańcuta, na podstawie oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców, w złotych :

Rok	piwo	wino	wódka	Razem
2011	11 175 727	1 528 028	9 069 532	21 773 287
2012	11 484 507	1 524 769	9 063 824	22 073 100
2013	12 014 409	1 792 208	9 391 646	23 198 263
2014	11 281 643	1 764 512	9 610 572	22 656 727
2015	11 646 821	2 078 474	11 013 262	24 738 557
2016	12 000 601	2 000 959	11 519 169	25 520 729
2017	13 595 044	2 277 641	11 328 047	27 200 732
2018	12 929 415	2 400 059	10 881 781	26 211 255

IV. ZASOBY DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I POMOCOWEJ

1. Zasoby instytucjonalne i organizacyjne

- 1) Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia,
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) szkoły:
  - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
  - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. ks. Jana Twardowskiego,
  - Szkoła Podstawowa Nr 3 im. 10 Pułku Strzelców Konnych,
  - Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Jana Pawła II
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 5) Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy,
- 6) Poradnia Leczenia Uzależnień w Łańcutie,
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Łańcutie,
- 8) Sąd Rejonowy – III Wydział Rodzinny,
- 9) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łańcutie,
- 10) Miejski Dom Kultury w Łańcutie ,
- 11) Miejska Biblioteka Publiczna w Łańcutie,
- 12) Przedszkola Miejskie,

- 13) Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Krokus” w Łańcucie,
- 14) grupa AA „Watra”
- 15) Grupa AA „Odnowa”,
- 16) grupa AI -Anon,
- 17) stowarzyszenia,
- 18) kluby sportowe,
- 19) inne.

2. Zasoby osobowe

W realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień Miasto Łańcut korzysta z wiedzy i doświadczenia osób zawodowo zajmujących się pomocą i przeciwdziałaniem zjawisku alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie, a w szczególności:

- 1) specjalistów pracujących w poradniach leczenia uzależnień,
- 2) pedagogów szkolnych realizujących programy profilaktyczno-edukacyjne na terenie placówek oświatowych,
- 3) wychowawców świetlic środowiskowych, prowadzących programy opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- 4) członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5) funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji,
- 6) pracowników socjalnych, psychologów, kuratorów, sędziów.

V. CEL OGÓLNY Ochrona zdrowia

VI. CELE STRATEGICZNE

- 1. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem alkoholu**
- 2. Poprawa zdrowia mieszkańców**

VII. ZADANIA, CELE SZCZEGÓLWE, FORMY REALIZACJI I WSKAŹNIKI PROGRAMU NA 2020 ROK

1. ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH

Ważnym zadaniem samorządu gminnego w zakresie strategii przeciwdziałania uzależnieniom jest zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców Łańcuta.

Podstawową metodą leczenia uzależnień jest psychoterapia grupowa i indywidualna, prowadzona przez placówki leczenia odwykowego (ambulatoryjne i stacjonarne). Dostępność i wysoka jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin. Pożądanym uzupełnieniem procesu leczenia medycznego będzie wsparcie i pomoc osobom uzależnionym, udzielana przez grupy samopomocowe oraz kluby abstynenckie działające na terenie gminy.

Cele szczegółowe :

- Zapobieganie rozwojowi uzależnień.
- Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu.
- Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego.
- Poprawa dostępności i jakości świadczeń leczniczych na poziomie lokalnym.

Formy realizacji :

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego,
  - b) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
  - c) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
  - d) monitorowanie przebiegu leczenia.
- 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
  - a) zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
  - b) kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
  - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
  - d) występowanie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe,
  - e) zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego,
  - f) powiadamianie Komendy Powiatowej Policji lub Prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.
- 3) Prowadzenie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.
- 4) Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym.
- 5) Wspieranie organizacyjne stowarzyszeń trzeźwościowych i grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz współuzależnionych (Al – Anon).
- 6) Współpraca z ośrodkami lecznictwa odwykowego, kuratorami i sądami.

Wskaźniki :

- liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego,
- liczba osób, z którymi członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili rozmowy interwencyjno – motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego,
- liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego,

- liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym,
- liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych i klubów abstynenta,
- liczba osób leczących się w trybie ambulatoryjnym i stacjonarnym,
- liczba osób uczestniczących w programach dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- liczba organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień (stowarzyszenia, kluby abstynenta) oraz grup samopomocowych (AA i AI –Anon).

2. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE I NARKOMANIA, POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

Udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe jest kolejnym istotnym zadaniem podejmowanym przez Miasto Łańcut. Szkody zdrowotne wywołane przyjmowaniem substancji psychoaktywnych nie ograniczają się do szkód występujących u osób uzależnionych, lecz dotyczą także członków ich rodzin. Nadużywanie alkoholu, przez jednego z członków rodziny, zagraża funkcjonowaniu całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną wielu cierpień a nawet tragedii rodzinnych. Dlatego bardzo ważne jest udzielanie pomocy w odniesieniu do rodzin, w których występują problemy alkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

Zapewnienie bezpłatnej pomocy prawnej i psychologicznej świadczonej przez działający od kilku lat Punkt Konsultacyjny Pomocy Rodzinie, ma na celu ustabilizowanie życia rodzinnego i społecznego. Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, działający przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, koordynuje i integruje działania wszystkich podmiotów zajmujących się pomocą ofiarom przemocy. Realizacja powyższego zadania ściśle łączy się z działaniami prowadzonymi w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Miasto Łańcut na lata 2014-2020.

Cele szczegółowe :

- Zmniejszenie rozmiarów przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym.
- Poprawa sytuacji psychospołecznej osób współuzależnionych poprzez zwiększenie liczby osób korzystających z profesjonalnej pomocy.
- Podnoszenie jakości pomocy psychologicznej dla osób z problemem alkoholowym.
- Zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym członków rodzin dotkniętych alkoholizmem i narkomanią.

Formy realizacji :

- 1) Udzielanie porad psychologicznych i prawnych w ramach kontynuacji działalności Punktu Konsultacyjnego Pomocy Rodzinie.
- 2) Organizowanie i udział w szkoleniach na temat procedur przeciwdziałania przemocy.
- 3) Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”.
- 4) Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu przemocy i sposobów jej przeciwdziałania.

- 5) Współdziałanie w zakresie przeciwdziałania przemocy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Wskaźniki :

- liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym (prawne i psychologiczne),
- liczba porad udzielonych osobom dotkniętym przemocą,
- liczba szkoleń/konferencji oraz liczba ich uczestników,
- liczba uczniów biorących udział w programie z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- liczba spraw „Niebieskiej Karty” prowadzonych przez Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- ilość rozpropagowanych informacji w zakresie przeciwdziałania przemocy.

3. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Priorytetowym elementem gminnej strategii na rzecz profilaktyki i zmniejszania zasięgu problemów uzależnień jest podejmowanie działań „ochronnych” skierowanych do dzieci i młodzieży. Młodzi ludzie mają tendencję do podejmowania różnorodnych zachowań ryzykownych dla zdrowia, w tym używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki). Zaplanowane działania, podobnie jak w latach poprzednich, mają na celu zapewnienie właściwej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, poprzez prowadzenie programów opiekuńczo-wychowawczych w świetlicy środowiskowej oraz zajęć pozalekcyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć sportowych, kulturalnych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Miasta Łańcuta i organizacje pozarządowe. Z kolei programy profilaktyczne skierowane do uczniów mają na celu przygotowanie ich do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji.

Cele szczegółowe :

- Rozwój edukacji i podnoszenie świadomości społeczeństwa, a w szczególności dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń związanych ze spożyciem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
- Poszerzenie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrożenie uniwersalnych programów profilaktycznych.
- Promowanie zdrowego stylu życia.
- Wskazanie na atrakcyjne sposoby spędzania wolnego czasu od nauki lub pracy.
- Wspieranie sportu i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Formy realizacji :

- 1) Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.
- 2) Prowadzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży- placówki wsparcia dziennego.

- 3) Organizowanie wycieczek edukacyjnych dla uczniów szkół podstawowych.
- 4) Organizowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży (półkolonia, wycieczki, zajęcia feryjne, „biała szkoła”).
- 5) Prowadzenie zajęć sportowych i imprez towarzyszących (zawody, turnieje, mecze) dla dzieci i młodzieży jako formy przeciwdziałania uzależnieniom.
- 6) Prowadzenie zajęć tanecznych dla dzieci i młodzieży.
- 7) Organizowanie imprez kulturalnych promujących zdrowy styl życia,
- 8) Organizowanie imprez kulturalno-oświatowych dla dzieci i młodzieży jako forma przeciwdziałania uzależnieniom,
- 9) Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.
- 10) Włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.
- 11) Przeprowadzenie diagnozy problemów uzależnień.
- 12) Popularyzowanie informacji nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia.

Wskaźniki :

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych,
- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych,
- liczba organizacji pozarządowych zajmujących się opieką nad dziećmi i młodzieżą,
- liczba dzieci i młodzieży korzystających z opieki świetlicy środowiskowej,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach, w tym sportowych,
- liczba uczestników różnych form wypoczynku (półkolonie, wycieczki, zajęcia feryjne),
- liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, oświatowych, sportowych oraz konkursów,
- liczba osób uczestniczących w w/w imprezach, konkursach, kampaniach,
- liczba i nakład materiałów informacyjno - edukacyjnych i promocyjnych,

4. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

Samorząd gminny wspiera finansowo i merytorycznie instytucje, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne zajmujące się profilaktyką, rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Instytucje (m.in. policja, sądy, szkoły, przychodnie) oraz organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje), których cele statutowe są zgodne z profilaktyką przeciwdziałania uzależnieniom, stały się ważnymi partnerami, z którymi ściśle od kilku już lat Miasto Łańcut współpracuje.

Stowarzyszenia abstynenckie i grupy samopomocowe (AA, Al-Anon) stanowią miejsce zdrowego stylu życia dla uzależnionego i jego rodziny oraz podejmują działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień na poziomie lokalnym. Ich działania nakierowane są na motywowanie do leczenia i utrzymywania abstynencji oraz nawiązywanie kontaktu z osobami uzależnionymi.

Wymienione podmioty odgrywają znaczącą rolę w realizacji zadań niniejszego Programu, przyczyniając się do zmniejszenia dolegliwości związanych z alkoholizmem, narkomanią i przemocą w rodzinie.

Zadanie to, realizowane będzie zgodnie z zapisami ustawy o zdrowiu publicznym, gdzie wskazano zasady finansowania poszczególnych form zadania poprzez ogłaszane konkursy ofert.

Cele szczegółowe :

- Zwiększenie zaangażowania uprawnionych podmiotów do działań na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wspieranie działających środowisk abstynenckich.
- Rozwój współpracy z instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Zwiększenie odsetka osób uzależnionych i współuzależnionych korzystających z pomocy i wsparcia środowisk samopomocowych (stowarzyszenie trzeźwościowe, grupy AA, Al-Anon).

Formy realizacji zadania:

- 1) Wspieranie finansowe (dotacje) i organizacyjne instytucji oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność dotyczącą profilaktyki uzależnień, udzielania pomocy osobom nadużywającym i uzależnionym od alkoholu, narkotyków, ofiarom przemocy domowej oraz członkom ich rodzin.
- 2) Współpraca z Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Zespołem Interdyscyplinarnym, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami i grupami samopomocowymi działającymi na terenie miasta, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.
- 3) Organizowanie i finansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowia dla członków MKRPA, pedagogów oraz innych osób i podmiotów realizujących zadania programowe.
- 4) Zapewnienie opieki nad nietrzeźwymi osobami dowiezionymi z terenu miasta Łańcuta do Izby Wytrzeźwień w Rzeszowie.
- 5) Aktywizacja seniorów z elementami promocji zdrowia.
- 6) Finansowanie stanowiska ds. ochrony zdrowia i koordynatora Programu.
- 7) Doposażenie MKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.

Wskaźniki :

- liczba podmiotów uczestniczących w realizacji Programu,
- liczba zawartych umów dotacyjnych oraz umów- zleceń,
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia,
- liczba szkoleń/konferencji/seminariów,
- liczba osób przeszkolonych,
- liczba osób izolowanych w izbie wytrzeźwień, wobec których podjęto działania interwencyjno-motywacyjne w zakresie leczenia odwykowego.

5. PRZECIWDZIAŁANIE NARUSZENIOM PRZEPISÓW PRAWNYCH W ZWIĄZKU ZE SPRZEDAŻĄ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Jednym z kluczowych problemów wymagających systematycznych działań jest kwestia ograniczenia dostępności napojów alkoholowych dla młodzieży, a przede wszystkim osobom nieletnim. W Programie uwzględniono działania, które poprzez akcję informacyjną oraz kontrolną mają na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzedawców napojów alkoholowych jak również klientów sklepów i lokali gastronomicznych.

Łamanie zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym będzie podstawą do podjęcia działań interwencyjnych.

Cele szczegółowe :

- Zmniejszenie ilości łamania przepisów prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem zakazu sprzedaży osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- Podniesienie poziomu świadomości sprzedawców na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami.

Formy realizacji :

- 1) Prowadzenie działań informacyjnych dla podmiotów handlujących napojami alkoholowymi.
- 2) Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 3) Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
- 4) Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.

Wskaźniki :

- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- liczba skontrolowanych sklepów i lokali gastronomicznych,
- liczba wydanych zaleceń pokontrolnych,
- liczba wszczętych postępowań mandatowych przez KPP w związku z kontrolami,
- liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- liczba przeszkolonych sprzedawców,
- liczba rozprowadzonych ulotek,
- liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.

VIII. SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

1. Realizacja Programu koordynowana będzie przez Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia Urzędu Miasta Łańcuta.
2. Zadania Programu zaplanowane do realizacji organizacjom pozarządowym wykonywane będą przez stowarzyszenia wyłonione w drodze konkursie ofert przeprowadzonego na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym.
3. Zlecenie zadań gminnym jednostkom organizacyjnym w tym m.in. placówkom oświatowym, przebiegać będzie w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych, który odpowiada za ich wydatkowanie zgodne z założeniami niniejszego Programu.

IX. ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

1. Merytoryczną podstawą decyzji finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są założenia określone w niniejszym Programie na 2020 rok dla Miasta Łańcuta.
2. Źródłem finansowania zadań Programu będą dochody uzyskane z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, określone w budżecie Miasta na 2020 rok.

X. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŁAŃCUCIE

1. Za pracę obejmującą zakres Działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 200 zł brutto (słownie: dwieście złotych) za każdorazowy udział w pracach Komisji, obejmujących m. in.:
  - 1) uczestniczenie w posiedzeniach Komisji,
  - 2) uczestniczenie w posiedzeniu Zespołu ds. leczenia odwykowego Komisji, w tym przeprowadzanie rozmów z osobami uzależnionymi i orzekanie o obowiązku leczenia,
  - 3) przeprowadzanie kontroli oraz działań prewencyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przedmiotowych uchwał Rady Miasta Łańcuta, w ramach zespołu ds. kontroli punktów sprzedaży Komisji,
  - 4) uczestniczenie w posiedzeniach i pracach Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w/w Zespołu.
2. Wynagrodzenie dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wypłacane będzie na podstawie miesięcznego zestawienia udziału w pracach Komisji, o których mowa w pkt. 1 oraz list obecności potwierdzonych przez przewodniczącego Komisji.

XI. KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Burmistrz Miasta Łącuta sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją niniejszego Programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.

PRZEWODNICZĄCY RADY

M. Rzeszółko
Mirosław Rzeszółko